

skal han som Regel kun kunne indhente et enkelt Konkurrencebud. Er der afholdt en Licitation, maa der som Regel ikke bagefter gives Underhaandsbud. De Licitationsdeltagere, som kun ligger indtil 12 pCt. over den Deltager, der faar Arbejdet, skal der efter faste Regler kunne gives stærkt begrænsede Udregningsvederlæg, og det er tilladt at lade indtil 10 pCt. heraf gaa videre til Organisationen, som ogsaa har haft Beregningsudgifter. Endelig skal en Organisation have Lov til at forbyde sine Medlemmer at deltage i Licitationer, hvor ogsaa uorganiserede Mestre deltager.

Det synes bl. a. betænkeligt, at sidstnævnte Regel ogsaa kan anvendes over for kooperative Byggeselskaber. Sikringen af en ved offentlig Regulering godkendt passende Fortjeneste synes ogsaa at gøre det sværere for nye Folk at komme frem ved foreløbig at nøjes med en beskeden Fortjeneste, ligesom en Stabilisering af Fortjenesteniveauet synes at vanskeliggøre en Opretholdelse af Produktionen i daarlige Tider. Ordningen vil sikkert kræve, at Prismsyndighederne, der er gaaet med til Bekæmpelse af Konkurrencemisbrug, i høj Grad maa holde sig vaagne for ikke at komme til at give Konkurrencebegrænsningsmisbrugene Statsmyndighedernes blaa Stempel og herved give den monopolistiske Laugspolitik en værdifuld Kompensation for Nedsættelsen af den mulige Fortjeneste.

F. Zeuthen.

BANKTILSYNET 1920—1945. Kbhvn. 1945.

Efter 25 Aars Bestaaen har Banktilsynet udsendt en kort Beretning om sin Virksomhed. Beretningen er suppleret med Tabeller og grafiske Fremstillinger, der paa overskuelig Maade samler de vigtigste Oplysninger fra de aarlige Bankstatistikker i det omhandlede Tidsrum.

Efter en Indledning om Banklovens Forhistorie og de forberedende Arbejder, der maatte overstaas, inden Tilsynet kunde paabegynde Undersøgelsen i de enkelte Banker i 1921, omtales Kontrollen med Likviditet og Midlernes Anbringelse paa Grundlag af indsendte Regnskaber, ligesom det anføres, at Bedømmelse af Soliditeten maa foretages paa Stedet. Det fremhæves, at en saadan Undersøgelse er vanskelig at foretage, da en Bank hverken kan eller bør kræve absolut Sikkerhed for alle Udlaan, idet der maa kunne opnaas Kredit for sundt, nyt Initiativ og personlig Dygtighed.

Det har vist sig, at den hyppigste Aarsag til Likvidation er uforholdsmæssig Finansiering af enkelte Kunder samt Laan paa Børseffekter. Derimod har svigtende Likviditet kun været en Følge af daarlige Engagementer. Man faar i denne Forbindelse en beskeden Antydning af Banktilsynets betydningsfulde Virksomhed, naar det her oplyses, at næsten alle Likvidationer er iværksat paa Foranledning af denne Institution.

Efter en Omtale af Krisen i Begyndelsen af 20erne og den oprindelig heraf foranledigede Skærpelse af saavel Bank- som Aktieselskabsloven for saa vidt angaar bl. a. Begrænsning af Kreditydelsen til enkelte Kunder, udførligere Revision ved statsautoriseret Revisor m. v., nævnes Banklovstil læget af 8. Juli 1943 vedrørende Binding af Bankernes som Følge af Penge- rigeligheden forøgede Midler samt Handelsministeriets Bekendtgørelse af 4. Oktober 1944 angaaende Prislovens Anvendelse paa private Banker, hvorefter Bankinspektøren tillige skal udøve Kontrol med Bankernes Fortjener, Rentesatser etc. samt med deres indbyrdes Aftaler. De i Henhold til

skal han som Regel kun kunne indhente et enkelt Konkurrencebud. Er der afholdt en Licitation, maa der som Regel ikke bagefter gives Underhaandsbud. De Licitationsdeltagere, som kun ligger indtil 12 pCt. over den Deltager, der faar Arbejdet, skal der efter faste Regler kunne gives stærkt begrænsede Udregningsvederlæg, og det er tilladt at lade indtil 10 pCt. heraf gaa videre til Organisationen, som ogsaa har haft Beregningsudgifter. Endelig skal en Organisation have Lov til at forbyde sine Medlemmer at deltage i Licitationer, hvor ogsaa uorganiserede Mestre deltager.

Det synes bl. a. betænkeligt, at sidstnævnte Regel ogsaa kan anvendes over for kooperative Byggeselskaber. Sikringen af en ved offentlig Regulering godkendt passende Fortjeneste synes ogsaa at gøre det sværere for nye Folk at komme frem ved foreløbig at nøjes med en beskeden Fortjeneste, ligesom en Stabilisering af Fortjenesteniveauet synes at vanskeliggøre en Opretholdelse af Produktionen i daarlige Tider. Ordningen vil sikkert kræve, at Prismsyndighederne, der er gaaet med til Bekæmpelse af Konkurrencemisbrug, i høj Grad maa holde sig vaagne for ikke at komme til at give Konkurrencebegrænsningsmisbrugene Statsmyndighedernes blaa Stempel og herved give den monopolistiske Laugspolitik en værdifuld Kompensation for Nedsættelsen af den mulige Fortjeneste.

F. Zeuthen.

BANKTILSYNET 1920—1945. Kbhvn. 1945.

Efter 25 Aars Bestaaen har Banktilsynet udsendt en kort Beretning om sin Virksomhed. Beretningen er suppleret med Tabeller og grafiske Fremstillinger, der paa overskuelig Maade samler de vigtigste Oplysninger fra de aarlige Bankstatistikker i det omhandlede Tidsrum.

Efter en Indledning om Banklovens Forhistorie og de forberedende Arbejder, der maatte overstaas, inden Tilsynet kunde paabegynde Undersøgelsen i de enkelte Banker i 1921, omtales Kontrollen med Likviditet og Midlernes Anbringelse paa Grundlag af indsendte Regnskaber, ligesom det anføres, at Bedømmelse af Soliditeten maa foretages paa Stedet. Det fremhæves, at en saadan Undersøgelse er vanskelig at foretage, da en Bank hverken kan eller bør kræve absolut Sikkerhed for alle Udlaan, idet der maa kunne opnaas Kredit for sundt, nyt Initiativ og personlig Dygtighed.

Det har vist sig, at den hyppigste Aarsag til Likvidation er uforholdsmæssig Financiering af enkelte Kunder samt Laan paa Børseffekter. Derimod har svigtende Likviditet kun været en Følge af daarlige Engagementer. Man faar i denne Forbindelse en beskeden Antydning af Banktilsynets betydningsfulde Virksomhed, naar det her oplyses, at næsten alle Likvidationer er iværksat paa Foranledning af denne Institution.

Efter en Omtale af Krisen i Begyndelsen af 20erne og den oprindelig heraf foranledigede Skærpelse af saavel Bank- som Aktieselskabsloven for saa vidt angaar bl. a. Begrænsning af Kreditydelsen til enkelte Kunder, udførligere Revision ved statsautoriseret Revisor m. v., nævnes Banklovstil læget af 8. Juli 1943 vedrørende Binding af Bankernes som Følge af Penge- rigeligheden forøgede Midler samt Handelsministeriets Bekendtgørelse af 4. Oktober 1944 angaaende Prislovens Anvendelse paa private Banker, hvorefter Bankinspektøren tillige skal udøve Kontrol med Bankernes Fortjener, Rentesatser etc. samt med deres indbyrdes Aftaler. De i Henhold til

disse nye Bestemmelser fremkomne Oplysninger, som vil give Materiale til Forbedring af Bankstatistikken, har endnu ikke kunnet bearbejdes.

Beretningen slutter med nogle Bemærkninger om vore Bankers indre Tilstand, der — som det siges — kun kan bedømmes ud fra Kendskabet til Aktiverne — heraf især Debitorerne. Paa Grundlag af det Kendskab, som Banktilsynet er i Besiddelse af, siges det, at Bankernes Regnskaber er aflagt saaledes, som ordentlig og forsigtig Forretningsbrug tilsiger, hvilket indebærer, at der ogsaa er taget Hensyn til, at vi gaar en Tid imøde, hvor Værdierne svinger stærkt, og Kreditgivning derfor rummer ekstraordinær Risiko.

Banktilsynet giver endelig Udtryk for den Opfattelse, som vistnok alle kan tiltræde, at en Del af Æren for, at Tilliden til Bankerne er genoprettet, skyldes Bankloven.

Den foreliggende Redegørelse er ikke mindst bemærkelsesværdig paa Grund af disse sidste Bemærkninger, hvorved Banktilsynet saa uforbeholdent udtaler Tillid til Bankerne og til Bankloven. Paa den anden Side savner man Oplysninger om de Afgørelser, der er truffet i saadanne Tilfælde, hvor Bankerne af en eller anden Aarsag er kommet til at støde an mod Lovens Krav, men maaske har man ikke fundet det opportunt at meddele noget, der af de paagældende kunde opfattes som retningsgivende for, hvad man vil kunne tillade sig i Retning af at balancere paa Lovens Kant, og det maa ogsaa erkendes, at saadanne Afgørelser maa falde forskelligt ud under Hensyntagen til de paagældende Bankers hele Tilstand og Virksomhed.

For en udenforstaende er det saaledes vanskeligt helt at blive klar over, hvad Banktilsynet til daglig betyder for Bankerne, og hvor meget dets Indgriben føles af disse. Beretningens Udtalelse om, at Bankerne loyalt har givet alle ønskede Oplysninger og beredvilligt har samarbejdet med Banktilsynet, er i saa Henseende mindre sigende. Adskillige Bankledere har saaledes vistnok Indtryk af at være bundet temmelig stærkt i deres Dispositioner — et Indtryk, som ikke mindst den nævnte Bekendtgørelse om Prislovens Anvendelse indenfor deres Domæne vil kunne have bestyrket dem i. Hertil kommer yderligere det Hensyn, som af let forstaaelige Grunde maa vises Nationalbanken, der, som det vil erindres, bl. a. har øvet Indflydelse paa Reglerne for Bankernes Belaaning af Værdipapirer og deres Udbyttepolitik, ligesom den til enhver Tid kan paavirke deres Likviditet — alt sammen dog Forhold, som naturligvis er selve Bankloven uvedkommende.

Imidlertid er det formentlig kun de færreste uden for de direkte interesseredes Kreds, som har gjort sig klart, hvor omfattende den nuværende Bankkontrol i Virkeligheden kan være.

Troels Glud.

FEDERAL, STATE, AND LOCAL GOVERNMENT FISCAL RELATIONS. Letter from the acting secretary of the treasury transmitting in response to S. Res. 160, a report submitted to the secretary of the treasury by a special committee designated to conduct a study on intergovernmental fiscal relations in the United States. United States Government Printing Office. Washington 1943. XXVI + 595 S.

Denne Bogs Ydre, et billigt graagrønt Omslag og mange tynde meget tættrykte Sider, virker ligesaa kedelig og afskrækkende som dens lange Titel. Men har man overvundet Forhaandsuviljen og er gaet igang med denne